

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته شیمی

گرایش شیمی معدنی

دوره دکتری تخصصی

گروه علوم پایه

به استناد آیین نامه و آکذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای

عالی برنامه ریزی آموزشی

نام رشته: شیمی

عنوان گرایش: شیمی معدنی

گروه: علوم پایه

دوره تحصیلی: دکتری تخصصی

کارگروه تخصصی: شیمی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی دانشگاه: شهید بهشتی

به استناد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری تخصصی شیمی گرایش شیمی معدنی طی نامه شماره ۲۱۰/۱۱۵/ص تاریخ ۱۳۹۸/۰۱/۲۷ از دانشگاه شهید بهشتی دریافت شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۸ وارد دانشگاه می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری تخصصی شیمی گرایش شیمی معدنی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا به دانشگاه ها ابلاغ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی از تاریخ تصویب به مدت ۵ سال قابل اجرا بوده و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنچیان
دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

بسمه تعالی

دانشگاه شهید بهشتی

مشخصات کلی، برنامه درسی و

سرفصل دروس رشته شیمی گرایش شیمی معدنی

دوره دکتری

دانشکده علوم شیمی و نفت

مصوب جلسه شورای آموزشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۱

این برنامه بر اساس آئین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه درسی به دانشگاه‌ها مبنی بر ضرورت بازنگری رشته شیمی گرایش شیمی معدنی در دانشگاه شهید بهشتی توسط اعضای گروه علمی شیمی معدنی و کانالیست دانشکده علوم شیمی و نفت بازنگری و در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۱ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید.

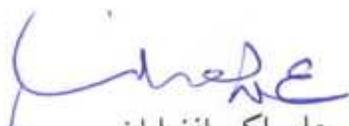

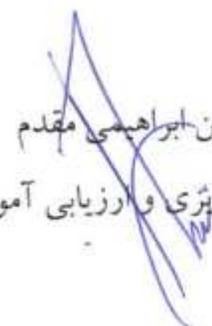
معاونت آموزش
کد (۲۰۰)

مصوبه شورای آموزشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۱ در خصوص بازنگری برنامه
درسی رشته شیمی گرایش شیمی معدنی دوره دکتری

برنامه درسی رشته شیمی گرایش شیمی معدنی دوره دکتری که توسط گروه علمی شیمی معدنی و
کاتالیست دانشکده علوم شیمی و نفت بازنگری شده بود با اکثریت آراء به تصویب رسید.
این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است. *
* هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای آموزشی دانشگاه برسد.

رای صادره جلسه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۱ شورای آموزشی دانشگاه در مورد برنامه درسی
بازنگری شده رشته شیمی گرایش شیمی معدنی دوره دکتری صحیح است به واحدهای
ذیربط ابلاغ شود.

علی اکبر افشاریان
معاون آموزشی دانشگاه

محسن ابراهیمی مقدم
مدیر برنامه ریزی و ارزیابی آموزشی

اسامی کمیته برنامه‌ریزی درسی

مرتبہ علمی: استاد	تخصص: شیمی معدنی	۱- نام و نام خانوادگی: ناصر صفری
مرتبہ علمی: استاد	تخصص: شیمی معدنی	۲- نام و نام خانوادگی: مصطفی محمد پورامینی
مرتبہ علمی: استادیار	تخصص: شیمی معدنی	۳- نام و نام خانوادگی: بهروز نوتاش
مرتبہ علمی: استادیار	تخصص: شیمی معدنی	۴- نام و نام خانوادگی: محسن گلبن حقیقی
مرتبہ علمی: استاد	تخصص: شیمی معدنی	۵- نام و نام خانوادگی: حمید رضا خواصی

فصل اول:

مشخصات کلی رشته شیمی گرایش شیمی معدنی
دوره دکتری

« گزارش توجیهی برای ایجاد رشته شیمی گرایش شیمی معدنی دوره دکتری »

۱- تعریف:

دوره دکتری شیمی معدنی بالاترین مقطع تحصیلی دانشگاهی در این رشته می‌باشد که به اعطای درجه دکتری شیمی معدنی منتهی می‌شود و شامل مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیتهای آموزشی و پژوهشی است. در این دوره ابداع، نوآوری و گسترش شیمی در زمینه معدنی از اهمیت خاصی برخوردار بوده و رسالت ویژه دانشجویان را تشکیل می‌دهد.

۲- هدف:

هدف از دوره تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد در رشته مربوطه می‌باشد.

۳- ضرورت و اهمیت:

ضرورت و اهمیت این دوره در تربیت پژوهشگر با تفکر خلاق و مستقل برای کار در موسسات پژوهشی و صنایع شیمیایی کشور و یا تامین هیات علمی دانشگاه‌هاست.

۴- طول دوره و شکل نظام:

طول دوره دکتری رشته شیمی معدنی هشت نیمسال است که با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، تا نه نیمسال قابل افزایش است. افزایش بیش از این مشمول مقررات دانشگاه است.

۵- تعداد و نوع واحدهای درسی دوره:

تعداد کل واحدهای درسی دوره دکتری شیمی معدنی ۳۶ واحد به صورت زیر است:

دروس تخصصی: ۱۳ واحد

رساله: ۲۳ واحد

۶- نقش و توانایی فارغ التحصیلان:

الف: تامین هیات علمی دانشگاه‌ها

ب: تربیت افرادی که دارای تفکری خلاق و مستقل باشند و به روش‌های پیشرفته پژوهشی احاطه داشته باشند.

ج: توانایی درک مشکلات علمی جامعه و حل آنها

د: همکاری در ایجاد فناوری و تکمیل چرخه علم به ثروت

۷- شرایط ورود به رشته/گرایش:

الف- داشتن مدرک معتبر پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تایید وزارت عتف

ب- تایید شایستگی‌های عمومی ورود به دوره

پ- احراز توانایی در بکارگیری زبان خارجی (ارائه گواهی آن شرط لازم برای صدور مجوز ارزیابی جامع

آموزشی، پژوهشی) است

د- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب

۸- مواد و ضرایب امتحانی و...:

مواد آزمون ورودی هر ساله توسط کمیته شیمی گروه علوم پایه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مشخص می‌شود.

شود.

فصل دوم: جداول دروس

۱- جدول دروس تخصصی

بسمه تعالی

فرم بازنگری برنامه درسی

دوره: دکتری رشته/ گرایش: شیمی گرایش شیمی معدنی دانشکده/ پژوهشکده: علوم شیمی و نفت

تعداد واحد دروس تخصصی: ۱۳ تعداد کل واحد در دوره: ۳۶

تاریخ آخرین بازنگری/ تصویب سرفصل:

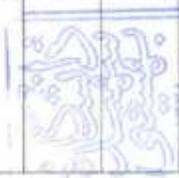
تعداد دوره‌های اجرا شده در دانشکده/ پژوهشکده:

تاریخ اخذ مجوز رشته:

دروس در برنامه بازنگری شده

دروس در برنامه جاری (قدیم)

توضیحات	نوع سرفصل (جدیداً بدون شده یا از قبل وجود داشته)	تعداد واحد	نوع واحد	نوع درس (پایه، تخصصی الزامی و ...)	نام درس	تعداد واحد	نوع واحد	نوع درس (پایه، تخصصی الزامی و ...)	شماره درس	نام درس
توضیحات * (۲ الی ۵)						۱	نظری	اصلی	۳۳۱۵۵۱۰	موضوعات ویژه در گرایش
						۳	نظری	اصلی	۳۳۱۶۵۰۴	نظریه گرافهای شیمی
						۳	نظری	اصلی	۳۳۱۶۵۰۱	فوتوشیمی پیشرفته
						۳	نظری	اصلی	۳۳۱۷۵۱۱	تحلیل آماری نتایج

معاونت آموزش دانشکده
گلد (۲۰۰)

۵	شیمی آلی فلزی	۳۳۱۶۵۰۸	اصلی	نظری	۳	۱									
۶	مباحث نوین در شیمی معدنی	۳۳۱۶۵۰۹	اصلی	نظری	۳	۱									
۷	شیمی سطح	۳۳۱۸۵۱۱	اصلی	نظری	۳	۱									
۸	شیمی آلی فلزی عناصر واسطه	۳۳۱۶۵۰۲	اصلی	نظری	۳			شیمی آلی فلزی عناصر واسطه	تخصصی	نظری	۳			۳	
۹	شیمی پلیمرهای معدنی	۳۳۱۶۵۰۵	اصلی	نظری	۳			پلیمرهای معدنی	تخصصی	نظری	۳			۲	
۱۰	ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی	۳۳۱۶۵۰۶	اصلی	نظری	۳			ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی	تخصصی	نظری	۳			۳	
۱۱	شیمی حالت جامد و کریستالوگرافی	۳۳۱۶۵۰۷	اصلی	نظری	۳			شیمی حالت جامد	تخصصی	نظری	۳			۲	
۱۲	سنز ترکیبات معدنی	۳۳۱۶۵۱۰	اصلی	نظری	۳			سنز ترکیبات معدنی	تخصصی	نظری	۳			۳	
۱۳	کریستالوگرافی	۳۳۱۶۵۱۱	اصلی	نظری	۳			کریستالوگرافی	تخصصی	نظری	۳			۳	
۱۴	بیوشیمی معدنی	۳۳۱۶۵۱۲	اصلی	نظری	۳			بیوشیمی معدنی	تخصصی	نظری	۳			۳	
۱۵								شیمی فرمولکولی	تخصصی	نظری	۳			۴	
۱۶	سمینار	۳۳۱۵۵۱۵	اصلی	نظری	۱			سمینار	تخصصی	نظری	۱			۳	

کتابخانه تخصصی شیمی
 معاونت آموزش
 ۱۳۹۸
 گلد (۲۰۰)

- ①
- ۲= درس تغییر عنوان داده و محتوا تغییر کرده است.
- ۳ = درس تغییر عنوان نداده ولی محتوا تغییر کرده است.
- ۴= درس جدید تدوین شده است.
- ۵= تغییر در نوع واحد

۱= درس از برنامه درسی حذف شده است.

کتابخانه
۱۳۳۸
معاونت آموزشی
کد: (۳۰۰)

جدول دروس تخصصی

پیش نیاز یا هم نیاز	تعداد ساعت			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری			
-	۴۸	-	۴۸	۳	شیمی آلی فلزی عناصر واسطه	۱
-	۴۸	-	۴۸	۳	پلیمرهای معدنی	۲
-	۴۸	-	۴۸	۳	ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی	۳
-	۴۸	-	۴۸	۳	شیمی حالت جامد	۴
-	۴۸	-	۴۸	۳	سنتز ترکیبات معدنی	۵
-	۴۸	-	۴۸	۳	کریستالوگرافی	۶
-	۴۸	-	۴۸	۳	بیوشیمی معدنی	۷
-	۴۸	-	۴۸	۳	شیمی فرامولکولی	۸
-	۱۶	-	۱۶	۱	سمینار	۹

گذراندن ۱۲ واحد از جدول فوق (ردیف ۱ تا ۸) و درس سمینار برای دانشجویان گرایش شیمی معدنی الزامی است.

فصل سوم :

شناسنامه و سرفصل

دروس رشته شیمی گرایش شیمی معدنی

دوره دکتری

سرفصل درس: شیمی آلی فلزی عناصر واسطه				
عنوان درس به فارسی: شیمی آلی فلزی عناصر واسطه	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۴۸
عنوان درس به انگلیسی: The Organometallic Chemistry of the Transition Metals	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد			سال ارائه درس:
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

اهداف درس: بررسی ساختار و واکنش پذیری ترکیبات آلی فلزی عناصر واسطه و کاربرد آنها در زمینه‌های مختلف و به روز

سرفصل درس: شیمی آلی فلزی عناصر واسطه

سرفصل	هفته
بررسی اهمیت شیمی آلی فلزی	اول
بررسی تعداد الکترون در این ترکیبات و شمارش آن	دوم
بررسی انواع لیگاندهای آنیونی	سوم
بررسی انواع لیگاندهای خنثی	چهارم
بررسی واکنش‌های شیمی آلی فلزی - بخش اول	پنجم
بررسی واکنش‌های شیمی آلی فلزی - بخش دوم	ششم
مقدمه‌ای بر فرآیندهای کاتالیزوری	هفتم
بررسی کاربرد کاتالیزورهای آلی فلزی در واکنش‌های آلی - بخش اول	هشتم
بررسی کاربرد کاتالیزورهای آلی فلزی در واکنش‌های آلی - بخش دوم	نهم
بررسی کاربرد کاتالیزورهای آلی فلزی در واکنش‌های آلی - بخش سوم	دهم
بررسی خواص الکترونی و واکنش پذیری کلاسترها	یازدهم
بررسی ترکیبات پارامغناطیس آلی فلزی	دوازدهم
بررسی خواص دارویی ترکیبات آلی فلزی	سیزدهم
کاربرد ترکیبات آلی فلزی در صنایع شیمیایی	چهاردهم
بررسی ترکیبات آلی فلزی تثبیت شده بر روی سطح	پانزدهم
استفاده از ترکیبات آلی فلزی در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. The Organometallic Chemistry of the Transition Metals; Robert H. Crabtree, 6rd ed., 2014, Wiley.
2. Applied Homogeneous Catalysis with Organometallic Compounds; Wolfgang A. Herrmann, Matthias Beller, Rocco Paciello, 3rd ed., 2017, Wiley.

منابع کمکی:

1. Organometallic Chemistry; Gary O. Spessard, Gary L. Miessler, 3rd ed., 2015, Oxford University Press.
2. Organometallics and Catalysis: An Introduction; Manfred Bochmann, 1rd ed., 2015, Oxford University Press.
3. Organometallics; Christoph Elschenbroich, 3rd ed., 2016, Wiley.

سرفصل درس: پلیمرهای معدنی					
عنوان درس به فارسی: پلیمرهای معدنی	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به انگلیسی: Inorganic Polymers
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۴۸	
دروس پیش نیاز: ندارد	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد				سال ارائه درس:
	سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

اهداف درس: آشنایی و تسلط بر مبانی نظری و کاربرد های پلیمرهای معدنی

سرفصل درس: پلیمرهای معدنی

سرفصل	هفته
مقدمه‌ای بر پلیمرهای معدنی	اول
شناسائی پلیمرهای معدنی	دوم
پلی فسفازین‌ها	سوم
پلی فسفازین‌ها	چهارم
پلی سیلوکسان‌ها و پلیمرهای مربوطه	پنجم
پلی سیلوکسان‌ها و پلیمرهای مربوطه	ششم
پلی سیلان‌ها و پلیمرهای مربوطه	هفتم
پلی سیلان‌ها و پلیمرهای مربوطه	هشتم
پلیمرهای بر پایه فروسن و پلیمرهای دارای فسفر و بوران	نهم
گامپوزیت‌های هیبریدی معدنی- آلی (فرایند سل- ژل)	دهم
گامپوزیت‌های هیبریدی معدنی- آلی (فرایند سل- ژل)	یازدهم
پلیمرهای معدنی متفرقه	دوازدهم
پلیمرهای معدنی به عنوان پیش ماده در تهیه سرامیک‌ها	سیزدهم
پلیمرهای کوئوردیناسیونی یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی (چارچوب های آلی فلزی)	چهاردهم
پلیمرهای کوئوردیناسیونی یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی (چارچوب های آلی فلزی)	پانزدهم
پلیمرهای معدنی متخلخل (مزوپورهای سیلیکاتی و ژئولیت‌ها)	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Mark, J.E., Allcock, H.R. West R., Inorganic Polymers, 2nd ed, Oxford University press 2005.
2. Corriu, R., Trong Anh, N., Molecular Chemistry of Sol-gel Derived Nanomaterials, Wiley, 2009.
3. Chandrasekhar, V., Inorganic and Organometallic Polymers, Springer, 2005.
4. Orti O.L., Ramirez L.D., Coordination Polymers and Metal Organic Frameworks: Properties, Types and Applications, Nova Science Pub Inc, 2012.
5. Mao-Chun Hong, M-C. Chen L., Design and Construction of Coordination Polymers, John Wiley & Sons, Inc. 2009.
6. Fahmina Zafar and Eram Sharmin, Metal-Organic Frameworks, InTechOpen publisher, 2016.

سرفصل درس: ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی

عنوان درس به فارسی: ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۴۸
عنوان درس به انگلیسی: Structure and Bonding in Inorganic Chemistry	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			
سال ارائه درس:				

اهداف درس: : کسب دانش لازم برای شناخت انواع پیوندها و ساختارهای ترکیبات معدنی و کمپلکس‌های فلزی

سرفصل درس: ساختمان و پیوند در ترکیبات معدنی

سرفصل	هفته
ساختار و پیوند در ترکیبات عنصرهای اصلی	اول
ساختار و پیوند در ترکیبات عنصرهای اصلی	دوم
ساختار و پیوند در ترکیبات عنصرهای واسطه	سوم
ساختار و پیوند در ترکیبات عنصرهای واسطه	چهارم
بررسی اوربیتالهای مولکولی کمپلکس‌ها	پنجم
بررسی اوربیتالهای مولکولی ترکیبات آلی فلزی	ششم
هم ساختاری ایزولوبال	هفتم
مشکلات کنفورماسیونی	هشتم
زوایای پیوندی غیرنرمال	نهم
الکترون‌گاتیوی (مطلق) و سختی و نرمی (مطلق)	دهم
شیمی اکسیدهای فلزی و سنتز آنها	یازدهم
پیوند فلز - فلز	دوازدهم
خوشه‌های اتم فلز	سیزدهم
استرئوشیمی و وایچش در ترکیبات معدنی	چهاردهم
ایزومری در ترکیبات معدنی	پانزدهم
ثاثو ساختارهای معدنی	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Parkin G., Structure and Bonding: Metal-Metal Bonding, Springer (2010)
2. R. L. Dekock, H. B. Gray, Chemical Structure and Bonding, University Science Books (1989)
3. Y. Jean, Molecular orbitals of transition metal complexes, Oxford University Press (2005).
4. Susan Trolrier-McKinstry, Robert E. Newnham, Materials Engineering: Bonding, Structure, and Structure-Property Relationships, Cambridge University Press, (2017)
5. Mark Ladd, Bonding, Structure and Solid-State Chemistry, Oxford University Press, (2016)

منابع کمکی:

1. Cao G., Wang Y., Nanostructures and Nanomaterials: Synthesis, Properties, and Applications, (2011).

سرفصل درس: شیمی حالت جامد				
عنوان درس به فارسی: شیمی حالت جامد	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۴۸
عنوان درس به انگلیسی: Solid State Chemistry	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد			سال ارائه درس:
	سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			
دروس پیش نیاز: ندارد				

اهداف درس: آشنایی با ساختار جامدات به طور کلی و جامدات شناخته شده به طور خاص و بررسی تکنیک‌های آنالیز، آشنایی و کسب مهارت در تفسیر نتایج آنالیزهای مربوط به جامدات مانند تکنیک‌های میکروسکوپی الکترونی، تکنیک‌های آنالیز حرارتی، آنالیز سطح و آنالیز مساحت سطح جامدها

سرفصل درس: شیمی حالت جامد

سرفصل	هفته
ساختارهای بلوری - تقارن در بلورها - سلول واحد - شبکه‌های براوه	اول
اندیس‌های میلر - فواصل بین صفحات بلوری - بررسی ساختارهای تنگ چین	دوم
بررسی انواع ساختارهای مهم و شناخته شده از مواد جامد	سوم
بررسی انواع پیوند در جامدات بلوری	چهارم
بررسی انرژی شبکه در جامدات یونی - محاسبات ترمودینامیکی انرژی شبکه	پنجم
تولید اشعه ایکس - پراش در بلورها	ششم
معادلات لاهه - قانون براگ - روش پراش پودر	هفتم
آشنایی با سایر روش‌های پراش مانند پراش الکترون و پراش نوترون	هشتم
بررسی نقایض بلوری - بررسی محلول‌های جامد و جامدات غیر استوکیومتری	نهم
بررسی نقص‌های شاتکی، فرنکل، نقص رنگ - بررسی جابجایی‌های لبه ای و پیچشی	دهم
روش‌های آنالیز مواد جامد: تکنیک‌های میکروسکوپی، اسپکتروسکوپی و آنالیز حرارتی در مطالعه سطح و حالت جامد	یازدهم
روش‌های SEM, TEM, EDX, EXAFS در مطالعه سطح و حالت جامد	دوازدهم
روش‌های SEM, TEM, EDX, EXAFS در مطالعه سطح و حالت جامد	سیزدهم
روش‌های NMR حالت جامد، آنالیزهای TGA, DTA, DSC و آنالیز BET در مطالعه سطح و حالت جامد	چهاردهم
روش‌های آنالیز سطح AES, XPS در مطالعه سطح و حالت جامد	پانزدهم
روش‌های تهیه جامدات: روش‌های سل-ژل، سلووترمال، مکانوشیمی، CVD در مطالعه سطح و حالت جامد	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Solid State Chemistry: An Introduction. Lesley E.Smart, Elaine A.Moore. 4th ed. CRC Press Taylor & Francis Group, 2012.
2. Solid State Chemistry and its Applications. Anthony R. West, 2th ed. John Wiley & Sons, Ltd, 2014.
3. U.S. Schubert, N. Hüsing, Synthesis of Inorganic Materials. 4ed, Wiley, 2019.
4. C.N.R. Rao, Kanishka Biswas, Essentials of Inorganic Materials Synthesis, John Wiley & Sons, Inc. 2015.

منابع کمکی:

1. Surface Analysis – The Principal Techniques. 2th ed, John C. Vickerman Ian S. Gilmore, John Wiley & Sons, Ltd, 2009.
2. An Introduction to Surface Analysis by XPS and AES. John F. Watts John Wolstenholme, John Wiley & Sons, Ltd, 2005.

سرفصل درس: سنتز ترکیبات معدنی					
عنوان درس به فارسی: سنتز ترکیبات معدنی	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به انگلیسی: Inorganic Synthesis
				تعداد ساعت: ۴۸	
دروس پیش نیاز: ندارد	تعداد واحد عملی:	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد			
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					
سال ارائه درس:					

اهداف درس: آشنایی با روش‌های سنتز در شیمی معدنی

سرفصل درس: سنتز ترکیبات معدنی

سرفصل	هفته
مقدمه-پیشرفت‌ها در شیمی سنتزی معدنی	اول
سنتز در دمای بالا	دوم
سنتز و خالص سازی در دمای پایین	سوم
سنتز های هیدروترمال و سولوترمال	چهارم
سنتز در فشار بالا	پنجم
سنتز فوتوشیمیایی معدنی	ششم
روش CVD	هفتم
سنتز با مایکروویو	هشتم
سنتز ترکیبات کوئوردیناسیونی	نهم
سنتز پلیمرهای کوئوردیناسیونی	دهم
شیمی سنتزی کلاسترها	یازدهم
سنتز فولرن‌ها	دوازدهم
سنتز ترکیبات آلی فلزی	سیزدهم
سنتز پلیمر های معدنی	چهاردهم
سنتز ترکیبات غیر استوکیومتری	پانزدهم
سنتز ترکیبات حفره دار	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Ruren Xu, Yan Xu, Modern Inorganic Synthetic Chemistry, Elsevier, 2011
2. U.S. Schubert, N. Hüsing, Synthesis of Inorganic Materials, 4ed, Wiley, 2019.
3. C.N.R. Rao, Kanishka Biswas, Essentials of Inorganic Materials Synthesis, John Wiley & Sons, Inc. 2015.

منابع کمکی:

1. C.N.R. Rao, Chemical Approaches to Synthesis of Inorganic Materials, John Wiley, New York, 1995.
2. U. Schubert, N. Hüsing, Synthesis of Inorganic Materials, Wiley-VCH, New York, 2004.
3. M. T. Weller, Inorganic Materials Chemistry, Oxford University Press, New York, 1995.
4. A.D. Garnovskii, B.I. Kharisov, Direct Synthesis of Coordination and Organometallic Compounds,

سرفصل درس: کریستالوگرافی					
عنوان درس به فارسی:	کریستالوگرافی	تعداد واحد: ۳	نوع واحد	تخصصی	تعداد واحد نظری: ۳
					تعداد واحد عملی:
عنوان درس به انگلیسی:	Crystallography	تعداد ساعت: ۴۸	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد		
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					
سال ارائه درس:					
دروس پیش‌نیاز: ندارد					

اهداف درس: آشنایی با حل ساختار تک بلور ها و تعیین ساختار از روی مطالعات پراش

سرفصل درس: کریستالوگرافی

سرفصل	هفته
مقدمه‌ای بر کریستالوگرافی	اول
تقارن نقطه ای در کریستال ها	دوم
شبکه‌های کریستالی	سوم
هندسه پراش	چهارم
شبکه وارون	پنجم
فاکتورهای ساختاری	ششم
تقارن فضایی در کریستال ها	هفتم
روش‌های تجربی	هشتم
اصول دستگاهی	نهم
اصول حل ساختار	دهم
اصول پالایش ساختار	یازدهم
نابجایی ها، ساختار های مطلق و کوازی کریستال ها	دوازدهم
خطاها و اشتباهات در کریستالوگرافی	سیزدهم
ارزیابی نتایج	چهاردهم
اصول ارائه نتایج	پانزدهم
بانک‌های اطلاعاتی در کریستالوگرافی و آرشیو داده‌ها	شانزدهم

انستیتو آموزشی
۱۳۷۸
۱۵۰ (۲۰۰۰)

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. W. Massa, Crystal Structure Determination, Books on Demand, Springer, 2016.
2. W. Clegg, X-ray Crystallograohy, Oxford University Press, 2015.

منابع کمکی:

1. Walter Borchardt-Ott, Robert O. Gould, Crystallography: An Introduction, Springer, 2012.
2. Christopher Hammond, The Basics of Crystallography and Diffraction, Oxford University Press, 2015.
3. A. M. Glazer, Crystallography: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2016.

سرفصل درس: بیوشیمی معدنی					
عنوان درس به فارسی: بیوشیمی معدنی	تعداد واحد نظری: ۳	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به انگلیسی: Bioinorganic Chemistry
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۴۸	
دروس پیش نیاز: ندارد	آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد				سال ارائه درس:
	سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

اهداف درس: آشنایی با اصول بیوشیمی معدنی و نقش عناصر معدنی و فلزات در سیستم‌های زنده

سرفصل درس: بیوشیمی معدنی

سرفصل	هفته
اصول عمومی	اول
کیالامین‌ها	دوم
فلزات در مراکز فوتوسنتز	سوم
سلکول دی اکسیژن (دریافت، انتقال و ذخیره سازی)	چهارم
سیستم‌های کاتالیزوری بر پایه هموپروتئین‌ها (انتقال الکترون، فعالسازی اکسیژن و متابولیسم حدواسط‌های معدنی)	پنجم
پروتئین‌های آهن-گوگرد و سایر پروتئین‌های غیر هم آهن دار	ششم
جذب، انتقال و ذخیره سازی عناصر ضروری	هفتم
آنزیم‌های نیکل دار	هشتم
پروتئین‌های شامل مس	نهم
نقش روی در بیولوژی	دهم
فعالیت بیولوژیکی سایر عناصر واسطه	یازدهم
نقش عناصر قلیایی و قلیایی خاکی در بیولوژی	دوازدهم
نقش عناصر غیر فلزی در بیولوژی	سیزدهم
عواد بیشرفته در بیولوژی	چهاردهم
رادیونوکلیئیدها	پانزدهم
کموترابی	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Wolfgang Kaim, Brigitte Schwederski, Axel Klein, Bioinorganic Chemistry-Inorganic Elements in the Chemistry of Life, Wiley, 2013.
2. A. K. Das, BIOINORGANIC CHEMISTRY, Oxford University Press, 2015.

سرفصل درس: شیمی فرامولکولی

عنوان درس به فارسی: شیمی فرامولکولی	تعداد واحد: ۳	نوع واحد	تخصصی	تعداد واحد نظری: ۳	درس پیش نیاز: ندارد
	تعداد ساعت: ۴۸				
عنوان درس به انگلیسی: Supramolecular Chemistry					
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					
سال ارائه درس:					

اهداف درس: آشنایی با شیمی فرامولکولی و شناخت اصول حاکم بر آن، شناخت فرآیند خودتجمعی و انواع سیستم‌های حاصل از آن، آشنایی با شیمی فرامولکولی در حالت جامد، آشنایی با زئولیت‌ها، مهندسی بلور و پلیمرهای کونوردیناسیونی

سرفصل درس: شیمی فرامولکولی

سرفصل	هفته
آشنایی با شیمی فرامولکولی و تقسیم بندی‌های آن	اول
آشنایی با برهم کنش‌های فرامولکولی	دوم
بررسی سیستم‌های میزبان و مهمان در حالت محلول و جامد	سوم
آشنایی با فرآیند خودتجمعی و اصول حاکم بر آن	چهارم
شناخت سیستم‌های خودتجمع یافته حیاتی	پنجم
آشنایی با سیستم‌های خودتجمع یافته ای مانند: نردبان‌ها، پلی گون‌ها، ماریچ‌ها	ششم
آشنایی با سیستم‌های خودتجمع یافته ای مانند: روتاکسان‌ها، کاتنان‌ها، کپسول‌ها	هفتم
آشنایی با سیستم‌های خودتجمع یافته در حالت جامد مانند: کلاترات‌ها، زئولیت‌ها	هشتم
مهندسی بلور: بررسی مفاهیم سینتون و تکتون، بررسی انواع برهم کنش‌های غیرکووالانسی	نهم
مهندسی بلور: بررسی مفاهیم سینتون و تکتون، بررسی ماهیت برهم کنش‌های غیرکووالانسی	دهم
مهندسی بلور: بررسی قوانین اثر و نظریه گراف در برهم کنش‌های غیرکووالانسی	یازدهم
آشنایی با سیستم‌های هم- بلور (کو-کریستال)، روش‌های تهیه و کاربردهای آن‌ها	دوازدهم
آشنایی با پلیمرهای کونوردیناسیونی و چارچوب‌های فلز-آلی و روش‌های تهیه آن‌ها	سیزدهم
مفهوم شبکه و تقسیم بندی آن در پلیمرهای کونوردیناسیونی	چهاردهم
بررسی عوامل موثر بر ساختار و فرآیند خود تجمعی در پلیمرهای کونوردیناسیونی	پانزدهم
آشنایی با کاربردهای سیستم‌های فرامولکولی	شانزدهم

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		دارد	دارد	دارد

ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

منابع اصلی:

1. Core Concepts in Supramolecular Chemistry and Nanochemistry. Jonathan W. Steed, David R. Turner, Karl J. Wallace. John Wiley & Sons, Ltd, 2007.
2. Supramolecular Chemistry. Jonathan W. Steed, Jerry L. Atwood. 2th ed. John Wiley & Sons, Ltd, 2009.
3. Crystal Engineering: How Molecules Build Solids. Jeffrey H Williams. IOP Concise Physics, 2017.

منابع کمکی:

1. Coordination Polymers: Design, Analysis and Application. Stuart R. Batten, Suzanne M. Neville and David R. Turner, RSC, 2009.
2. Frontiers in Crystal Engineering. Edward R.T. Tickink, Jagadese J. Vittal, John Wiley & Sons, Ltd, 2006.

سرفصل درس: سمینار					
دروس پیش نیاز: ندارد	تعداد واحد نظری: ۱	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: سمینار
	تعداد واحد عملی:			تعداد ساعت: ۱۶	عنوان درس به انگلیسی: Seminar
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار					
سال ارائه درس:					

اهداف درس:

ارائه سمینار در زمینه‌های بنیادی یا کاربردی.

موضوع توسط دانشجو انتخاب و به تایید استاد راهنما و مسؤول برگزاری سمینار خواهد رسید.

 معاونت آموزش
 کد (۳۰۰)

